

Eugen SIMION

Tăcutul Srba Ignjatović și „clocotrismul” lui intelectual

Abstract

Acest articol este un portret al unui îndrăgit poet, scriitor și critic literar din Serbia: Srba Ignjatović. Poetul este foarte apreciat pentru modul său specific în care își notează inspirația de moment și o lasă mai departe cititorului spre interpretare, cerându-i astfel să participe la actul creator. Direcția lui intelectuală se înscrie în „clocotrism”.

Cuvinte-cheie: Srba Ignjatović, Adam Puslojić, clocotrism, poezia sârbă.

This article is a portrait of a beloved poet, writer and literary critic in Serbia, Srba Ignjatović. The poet is highly appreciated for his way of writing his flash of inspiration and leaving it to the reader to give it a sense. Thus he requires the reader to participate. His intellectual direction ranges among “klokotrizams”.

Keywords: Srba Ignjatović, Adam Puslojić, clocotrism, Serbian poetry.

Gilles BARDY

Histoire et littérature, entre abus et retrait. Où est la voie?

Abstract

Întrebarea-cheie a acestui discurs: ești liber și liniștit când nu ai istorie? De fapt, când nu ai memorie (a ta, a neamului, a societății, a națiunilor)? Nietzschean sau ba, dar de preferință ateu, individul fără trecut, nici bun, nici rău, omul maleabil ca lutul ucenicului vrăjitor, ușor de înrobit, de o golicuine liniștită, fără stări de suflet, nici îndoieli existențiale, e un om lesne de folosit ca instrument. Istoria ca memorie sau istoria memorială este de două tipuri: directă sau indirectă și personală sau transmisă. Cel de-al doilea tip are legătură cu Celălalt și cu modul cum este explicat prezentul, dezvoltat și gestionat. A scrie despre Istorie înseamnă a o filtra, ceea ce înseamnă a alege pentru a revela semnificativul.

Cuvinte-cheie: rolul social al istoricului, omul fără trecut, omul fără memorie, istoria ca memorie individuală și colectivă, filtrarea Istoriei semnificative.

The clue question of this discourse: are you free and quiet when you have no history? In fact, when you have no memory (your memory, the memory of nation or of the society)? Nietzschean or not, but preferably atheist, the individual with no past, neither good nor bad, the man malleable as the sorcerer apprentice's clay, easily to enslave, having a quiet emptiness and a restless soul, no existential doubts, this individual is a man easy to use like an instrument. History as memory or memorial history is of two types: direct or indirect, personal or transmitted. The second type is related to the Otherness and to the

manner of how is explained, developed and managed the present time. Writing about history means to filter it, that means a choice to reveal the significant.

Keywords: *the historian's social role, individual no past, individual no memory, history as individual and collective memory, filtering the significant history.*

Cristian BĂLĂNEAN

Interferențe între antropologia tomistă și concepția lui Mircea Eliade despre Homo religiosus (ontologia pragmatică)

Abstract

Subiectul acestui articol urmărește să scoată în evidență conexiunile existente între antropologia tomistă, ce are ca nucleu doctrina lui Aristotel, și ontologia pragmatică a lui Mircea Eliade. Evident, gânditorul român nu s-a inspirat direct din filosofia tomistă, dar este posibil să fi identificat unele idei comune în viziunea asupra naturii umane, în special cu privire la nivelul transcendent al lumii.

Dacă pentru Sf. Toma de Aquino sufletul reprezintă o formă a corpului, o entelehie (o forță ce lucrează potrivit scopurilor sale), principiul de bază ce „conține în sine principiul mișcării”, creat de Dumnezeu, pentru Eliade ființa umană, văzută ca Homo religiosus, posedă în structura sa principiul transcendent ce derivă dintr-o realitate superioară.

Este important să specificăm că, pentru Sf. Toma, omul este o unitate substanțială compusă din suflet și corp, astfel încât să formeze un principiu unic de acțiune. Doctrina tomistă despre componenta umană constituie temeiul teologiei catolice actuale, după cum se stipulează în Articolul 365 din Catehismul Bisericii Catolice.

Cuvinte-cheie: *ființă, materie, formă, lege, putere, componentă umană, Homo religiosus, mit, sacru, participare.*

The topic of this article is to highlight the connections between the Thomistic anthropology, which has an Aristotelian doctrinal nucleus, and the Mircea Eliade's pragmatic ontology. Obviously, the Romanian thinker didn't get his inspiration directly from the Thomistic philosophy, but it is possible for him to have identified some common ideas in the vision on the human nature, especially concerning the transcendental level of the world.

If for St. Thomas Aquinas, the soul represents a form of the body, an entelechy (force working according to its goals), the prime principle that “it has in itself the principle of movement”, created from God, for Eliade the human being, seen as a Homo religiosus, possesses in its structure a transcendental principle which comes from the superior reality.

It is important to specify that, for St. Thomas, man is a substantial unity composed of soul and body, so that it forms a unique principle of action. The Thomistic doctrine about the human compound is the basis of the current Catholic theology, being stated in Article 365 of the Catechism of the Catholic Church.

Keywords: *being, matter, form, act, potency, human compound, Homo religiosus, myth, sacred, participation.*

Funcția simbolismului religios la Mircea Eliade

Abstract

În acest articol intenționez să prezint perspectiva marelui istoric al religiilor, M. Eliade, despre funcția simbolismului religios. Fenomenul religios, în cele mai multe cazuri, nu poate fi exprimat fără limbajul simbolic. Potrivit lui M. Eliade, simbolul ocupă un loc central în manifestarea vieții religioase. Sacrul mitic vorbește sau se revelează prin simboluri. Simbolismul trebuie să fie privit ca o caracteristică tipică umană ce este utilizată în special în fenomenul religios. M. Eliade descrie natura și funcția simbolismului religios ca fiind necesară fenomenologiei religioase. Simbolul este experimentat ca un cifru ce indică dincolo de sine și revelează niveluri ascunse ale realității.

Simbolismul religios este multivalent; din cauza acestei polivalențe, simbolurile religioase pot integra sensuri variate într-un întreg sau într-un sistem și, grație acestei capacități de unificare, simbolurile religioase pot exprima aspecte paradoxale și contradictorii ale realității ce altfel sunt inexprimabile. M. Eliade arată că simbolismul religios a avut întotdeauna o valoare existențială; un simbol țintește întotdeauna către o realitate care implică existența umană. Ca extensii ale unor hierofanii, simbolurile religioase sunt puse în locurile lor de către Homo symbolicus, pentru a prelungi manifestările sacrului.

M. Eliade atrage atenția asupra faptului că sacrul se manifestă întotdeauna în contexte istorice. Istoria nu poate modifica în fond structura simbolismului arhaic; el adaugă în mod constant sensuri noi, dar acestea nu distrug structura simbolului. Omul modern va obține o nouă dimensiune existențială dacă acceptă și realizează valoarea simbolismului religios din viața sa.

Cuvinte-cheie: *Mircea Eliade, simbolism religios, omul religios, hierofanie, funcție.*

In this article I intend to show the perspective of the great historian of religions, M. Eliade, about the function of the religious symbolism. The religious phenomenon, in most cases, cannot be expressed without symbolic language. According to M. Eliade, the symbol has a central place in the manifestation of religious life. The mythic sacred speaks or reveals itself through symbols. Symbolism ought to be looked upon as a specifically human characteristic, which is used especially in religious phenomenon. M. Eliade describes the nature and function of the religious symbolism as necessary for religious phenomenology. The symbol is experienced as a "cipher" that points beyond itself and reveals hidden levels of reality.

Religious symbolism is multivalent; because of this polyvalence, religious symbols can integrate diverse meanings into a whole or a system, and because of this capacity of unification, religious symbols can express paradoxical and contradictory aspects of reality otherwise inexpressible. M. Eliade claims that religious symbolism always has an existential value; a symbol always aims at a reality in which human existence is engaged. As extensions of hierophanies, religious symbols are put in place by Homo symbolicus to prolong the sacred manifestations.

M. Eliade emphasizes that the sacred is always manifested in historical contexts. History cannot basically modify the structure of archaic symbolism; it constantly adds new meanings, but they do not destroy the structure of the symbol. Modern man will obtain a new existential dimension when he accepts and realizes the value of the religious symbolism in his life.

Keywords: *Mircea Eliade, religious symbolism, religious man, hierophany, function.*

Marcel COZMUȚĂ

Generația criterionistă și Arșavir Acterian

Abstract

Generația criterionistă trebuie cunoscută, trebuie adusă în adevărata lumină, astfel încât cei ce suntem azi încă tineri și mai cu seamă generațiile viitoare, supuse și ele încercărilor veacului, să cunoaștem și să cunoască, să evocăm și să evoce, să apărăm și să apere, să sperăm și să spere (VIF).

Cuvinte-cheie: *Generația criterionistă, Arșavir Acterian, Jurnalul.*

The Criterionist generation must be known, it must be brought into the real light, so that those of us who are still young nowadays and especially the future generations, although they are subjected to the trials of the century, are able to know, evoke, defend and hope.

Keywords: *the Criterionist generation, Arșavir Acterian, The Diary.*

Tudor NEDELCEA

La 70 de ani

Un nume (și) pentru posteritate: Tudor Gheorghe

Abstract

Articolul aduce în discuție personalitatea fascinantă a lui Tudor Gheorghe. Este prezentată o scurtă biografie a compozitorului și interpretului de muzică românească, ce a reușit să-și croiască propriul drum și în teatrul românesc, artist pe care Adrian Păunescu îl considera absolut unic în cultura noastră, în poezia și viața noastră. Biografia sa aduce în atenție referințe legate de activitatea desfășurată de Tudor Gheorghe în vremea regimului comunist.

Cuvinte-cheie: *Tudor Gheorghe, poezie, teatru, interpret și compozitor.*

The article points out to Tudor Gheorghe's fascinating personality. It brings by a short biography of this distinguished composer and interpreter of Romanian music, who has also built his own way into the Romanian theater and whom Adrian Păunescu deemed to be absolutely unique in our culture, in our poetry and life. His biography recalls aspects of his activity during the communist regime.

Keywords: *Tudor Gheorghe, poetry, theater, interpreter and composer.*

I valacchi ed il Concilio di Ferrara – Firenze (1438-1439)

Abstract

Valahii și Conciliul de la Ferrara - Florența (1438-1439).

În această cercetare am prezentat situația specială a mitropoliilor din principatele Moldovlahiei și Ungrovlahiei – zone care astăzi sunt cuprinse în teritoriul României – și prezența a trei mitropoliți de rit bizantin, provenind din aceste regiuni, la Conciliul din Ferrara-Florența.

După îndelungate și minuțioase tratative pregătitoare, în anul 1438, au început discuțiile - în Ferrara – dintre delegația latină și cea bizantină, discuții care se vor finaliza la 6 iulie 1439, în Florența, odată cu semnarea și proclamarea solemnă a Decretului de unire dintre Biserica Apuseană și Biserica Răsăriteană, între semnatari aflându-se, la loc de cinste, un mitropolit din Moldovlahia, Damian și doi mitropoliți din Ungrovlahia, Macarie și Ioasaf, care au semnat respectivul decret prin indicarea înaltelor titluri de „locțiitor de Nicomedia” și „locțiitor de Amasia” – cele două titluri onorifice acordate, la vremea respectivă, mitropoliților de rit bizantin din Ungrovlahia, în timp ce sediile lor efective se aflau la Argeș și la Severin.

Acest conciliu, menționat adeseori în cronicile contemporane ca „al optulea conciliu ecumenic”, a avut meritul de a celebra refacerea unității creștine dintre latini și greci – unitate ce fusese destrămată în anul 1054 - concordând totodată învățătura despre primatul papal, procesiunea Duhului Sfânt, Purgatoriu și materia pâinii – dospită ori nedospită – necesară celebrării Sfintei Liturghii.

Așadar, într-un asemenea context, mitropoliții din provinciile române au fost, alături de

Patriarhul de Constantinopol Iosif al II-lea și de ceilalți mitropoliți din respectiva delegație bizantină, actori importanți pe cea mai înaltă scenă a epocii respective, exprimând comuniunea de principii și de valori cu reprezentanții de seamă ai Bisericii apusene, alături de papa Eugen al IV-lea.

Ecourile acestui conciliu străbat istoria având, în diferite perioade diverse accentuări, fiecare dintre ele, în felul său, arătând importanța acestui eveniment din veacul al XV-lea, care a dus, în preajma anului 1700, la crearea, în Transilvania, a unei Biserici românești de rit bizantin, aflată în comuniune cu Roma.

Cuvinte-cheie: *Conciliul de la Ferrara - Florența, papa Eugen al IV-lea, patriarhul de Constantinopol Iosif al II-lea, Biserică, Moldovlahia, Ungrovlahia, unionism, valori culturale, primat papal, Purgatoriu.*

The Wallachians and the Council from Ferrara - Florence (1438-1439).

Within this research I have presented the special situation of the metropolises from the principalities of Moldovlahia and Ungrovlahia – areas now part of Romania's territory – and the presence of three metropolitans of the Byzantine rite, coming from these regions, at the Council of Ferrara - Florence.

After long and careful preparations, the discussions began in 1438, at Ferrara, between the Latin and the Byzantine delegations, coming to an end on the 6th of July 1439, at Florence, with the signing and solemn proclamation of the Decree of union between the Western and Eastern Churches; between the

signatories were held in great esteem Damian, a Metropolitan from Moldovlahia, and two metropolitans from Ungrovlahia, Makarios and Joasaph, who signed the aforementioned decree mentioning their high dignities of “locum tenens of Nicomedia” and “locum tenens of Amasya”, the two honorary titles granted, at the time, to the metropolitans of the Byzantine rite from Ungrovlahia, while their real seats were at Argeş, respectively Severin.

This council, often named by the contemporary chronicles as the “eight ecumenical council”, has the credit of celebrating the rebuild of Christian union between the Latins and the Greeks, which was torn in 1054, forming a common opinion upon the questions of the primate of the Papacy, the procession of the Holy Ghost, the Purgatory and the nature of the bread – leavened or unleavened – necessary for the celebration of the Holy Liturgy.

Therefore, within such a context, the metropolitans from the Romanian dioceses represented, together with Joseph the 2nd, Patriarch of Constantinople, and the other metropolitans from the Byzantine delegation, some of the main characters in the highest play of that time, expressing their communion of principles and values with the main representatives of the Western Church, headed by Pope Eugene the 4th.

The echoes of this council stream through history, receiving various interpretations during time, each in its own way, thus showing the importance of this event from the 15th century, which led, around the year 1700, to the creation, in Transylvania, of a Romanian Church of the Byzantine rite in union with Rome.

Keywords: *Council of Ferrara - Florence, Pope Eugene the 4th, Joseph the 2nd, Patriarch of Constantinople, Church, Moldovlahia, Ungrovlahia, unionism, cultural values, primate of the Papacy, Purgatory.*

Alin SESERMAN

Țărănismul și democrația rurală

Abstract

Articolul de față tratează subiectul țărănismului, privit în ideologia partidului, așa cum a pornit încă de la înființarea partidului și continuând până în zilele noastre, într-un cadru politic unde a fințat alături de Partidul Liberal. Ideea de bază a țărăniștilor, enunțată de C. Stere, care a pledat pentru o democrație în care organizarea statală să se facă pe structuri țărănești, a fost menținută până în ziua de azi. Concluzia articolului relevă faptul că țărăniștii nu au construit, de fapt, decât o iluzie socială.

Cuvinte-cheie: *țăran, țărănism, partide, cadru politic, democrație, ideologie.*

This article talks about the Farmer Labor Party and its ideology (Peasantism) as it first started in Romania and developed within the political frame up to nowadays and in association with the Liberal Party and its ideology. The laborers' main idea pleaded for a democracy where the state ought to be organized on peasant structures even in the present days. The conclusion of the article reveals that they actually built a social illusion.

Keywords: *peasant, peasantism/labourism, parties, political frame, democracy, ideology.*